

(ECLI:NL:RVS:2015:3394) dat het invoeren van een voorafgaande toetsing via de omgevingsvergunning bouwen in strijd is met het wettelijk stelsel zoals dat voor geurhinder is vastgelegd in het samenstel van regels in de Wabo, het Bor, de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit. Voor vergunningplichtige bedrijven is met de Wet geurhinder en veehouderij geregeld dat voorafgaande toetsing plaatsvindt via de omgevingsvergunning milieu en voor de niet-vergunningplichtige bedrijven is in het Activiteitenbesluit geregeld dat juist geen voorafgaande toetsing nodig is.

Ten aanzien van de tweede voorwaarde, de toetsing van de cumulatieve geurhinder aan de normen die ontleend zijn aan de provinciale Verordening ruimte 2014, sluit de Afdeling weliswaar aan bij haar uitspraak van 21 januari 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:84), maar ze is veel duidelijker en principiëler in haar argumentatie over waarom normen voor de achtergrondbelasting in een bestemmingsplan aanvaardbaar en ruimtelijk relevant zijn. De Afdeling overweegt dat de Wet geurhinder en veehouderij uitsluitend ziet op de geurbelasting van een individuele veehouderij, de voorgrondbelasting. Voor het beoordelen van de cumulatieve geurbelasting, de achtergrondbelasting, geldt geen wettelijk toetsingskader. De beoordeling en normering van cumulatieve geurbelasting moet daarom in beginsel plaatsvinden in het ruimtelijk spoor. Deze uitspraak sluit overigens naadloos aan bij de bestaande jurisprudentie over de wijze waarop geurhinder in het kader van de ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld. Het is immers vaste jurisprudentie dat daarbij ook moet worden gezien of de cumulatieve geurbelasting aanvaardbaar is met het oog op de kwaliteit van het woon- en leefklimaat. Het feit dat wordt voldaan aan de individuele geurnormen van de Wet geurhinder en veehouderij garandeert namelijk niet zonder meer dat er ook sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (zie daarover onder andere mijn annotaties in «JM» 2013/61 en «JM» 2017/23).

P.B. Bokelaar

Milieueffectrapportage / Landbouw

Varkenshouderij en mestverwerking – Boxmeer

106

Rechtbank Oost-Brabant
3 juli 2017, SHE 16/2045 T en SHE 16/2053,
ECLI:NL:RBOBR:2017:3567
(mr. Verhoeven, mr. Heijerman, mr. Visser)
Noot A. Wagenmakers
Noot F.A.M. van de Ven

Intensieve veehouderij. Mestverwerkingsinstallatie. Cumulatie. Geuremissie. IPPC-installatie. Beleidsregel.

[Wm art. 7.16; Besluit m.e.r. art. 2 lid 5, onder b; Wabo art. 2.1 lid 1, 2.6; RIE bijlage 1 art. 5.3, onder b; Wgv art. 3 lid 4; Beleidsregel industriële geur Noord-Brabant]

Op 10 mei 2016 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Boxmeer een omgevingsvergunning verleend voor het veranderen van een varkenshouderij en het realiseren van een mestbewerkings- en verwerkingsinstallatie op locatie 1. Vergunninghouder heeft tevens een ander bedrijf op locatie 2.

Appellanten voeren onder andere aan dat ten onrechte geen gezamenlijke beoordeling van de geuremissie van de stal in combinatie met de geuremissie van de mestverwerking op locatie 1 is gemaakt. Het college had zich volgens hen moeten afvragen of een extra geuremissie aanvaardbaar is, gelet op de bestaande ernstig overbelaste geursituatie. Appellanten missen een integrale beoordeling van beide geuremissies in de vormvrije m.e.r.-beoordeling.

De rechtbank oordeelt dat de geurbelasting afkomstig van de mestverwerkingsinstallatie niet betrokken hoeft te worden bij de geurbelasting afkomstig van het houden van dieren. De bepaling van de geurhinder door het houden van dieren gebeurt namelijk op de manier die in de Wet geurhinder en veehouderij is voorgeschreven. De mestverwerkingsinstallatie is geen onderdeel van het stalsysteem en kan daar om die reden niet bij worden betrokken. Het college heeft de geurbelasting van de mestverwerkingsinstallatie afzonderlijk getoetst aan de Beleidsregel. Die gaat uit van een andere grootte dan de Wgv.

Toch had het college moeten beoordelen of de geurbelasting op de omgeving door de mestverwerkingsinstallatie aanvaardbaar is. In dit geval is al sprake van een overbelaste situatie op basis van de Wgv en was een kritische blik op zijn plaats geweest. Onder verwijzing naar de uitspraak van 17 mei 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:1301) stelt de rechtbank dat het mogelijk is om beide geuremissies in totaliteit te beoordelen. Naar het oordeel van de rechtbank had het college in de vormvrije m.e.r.-beoordeling moeten motiveren waarom in dit geval volstaan kan worden met een afzonderlijke beoordeling van de geurbelasting, dan wel de totale geurbelasting moeten beoordelen.

De rechtbank verklaart het beroep gegrond, schorst het besluit en stelt het college in de gelegenheid om binnen drie maanden het gebrek (en andere gesignaleerde gebreken) te herstellen.

Tussenuitspraak van de meervoudige kamer van 3 juli 2017 in de zaken tussen

[eisers], te [woonplaats], eisers 1

[eisers], te [woonplaats], eisers 2

en

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Boxmeer, verweerder

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen: [vergunninghoudster],

te Holthees, vergunninghoudster

Procesverloop

Bij besluit van 10 mei 2016 (het bestreden besluit) heeft verweerder aan [vergunninghoudster] te Holthees (hierna: vergunninghoudster) omgevingsvergunning verleend voor het veranderen van een varkenshouderij en het realiseren van een mestverwerkings- en verwerkingsinstallatie.

Eisers hebben hiertegen afzonderlijk beroep ingesteld. Het beroep van eisers 1 is geregistreerd onder zaaknummer SHE 16/2045 en het beroep van eisers 2 onder zaaknummer SHE 16/2053.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Op 14 september 2016 heeft een inlichtingencomparitie plaatsgevonden. Hiervan is een procesverbaal opgemaakt.

Op 15 november 2016 heeft de Stichting Adviseur Bestuursrechtspraak (StAB) verslag ex artikel 8:47 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) uitgebracht. Partijen hebben hierop gereageerd. Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 17 januari 2017. Eiser 1 is verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde. Van eisers 2 zijn verschenen [namen], alsmede de gemachtigde.

Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigden. Vergunninghoudster is verschenen, bijgestaan door haar gemachtigden. Voorts is verschenen ing. E.H. Feringa, werkzaam bij de StAB.

De uitspraak is enige tijd aangehouden met het oog op een uiteindelijk niet geslaagd overleg tussen partijen.

Overwegingen

Inleiding

1.1 De rechtbank gaat uit van de volgende feiten. Het bestreden besluit ziet op een bedrijf (een veehouderij) aan [locatie 1], kadastraal bekend gemeente Vlieringsbeek, sectie [sectienummers] (alle gedeeltelijk) (de projectlocatie). Vergunninghoudster heeft ook een bedrijf aan [locatie 2].

1.2 Voor het bedrijf op de projectlocatie is op 25 mei 2010 een revisievergunning als bedoeld in artikel 8.4, eerste lid, van de Wet milieubeheer verleend. In de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) van 9 maart 2011 (ECLI:NL:RVS:2011:BP7155) zijn de tegen deze beschikking ingestelde beroepen ongegrond verklaard.

1.3 Vergunninghoudster heeft een aanvraag ingediend op 9 mei 2012. De aanvraag omvat onder meer het houden van meer dan 750 zeugen en de inrichting omvat daarmee een IPPC-installatie. Het ontwerpbesluit heeft van 9 december 2015 tot en met 19 januari 2016 ter inzage gelegen met de mogelijkheid een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid hebben eisers gebruik gemaakt. Naar aanleiding van de zienswijzen is het besluit hersteld en is een aantal voorschriften gewijzigd en aangevuld. De zienswijzen hebben niet tot een ander besluit geleid.

2. In het bestreden besluit is vergunning verleend voor het veranderen van de inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, onder 2 en 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), met toepassing van artikel 2.6 van de Wabo (revisievergunning).

Formele punten

3.1 Verweerder is van mening dat de beroepsgrond van eisers 2 waarin zij stellen dat de wijziging van de inrichting ook impliceert dat wordt gebouwd niet-ontvankelijk verklaard dient te worden omdat in de zienswijze niets is aangevoerd op het besluitonderdeel "bouwen".

3.2 De betreffende beroepsgrond ziet op een mogelijke strijd met artikel 2.7, eerste lid, van de Wabo.

3.3 Ingevolge artikel 6:13 van de stuursrecht (Awb) kan geen beroep bij de administratieve rechter worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijzen als bedoeld in artikel 3:15 naar voren heeft gebracht, geen bezwaar heeft gemaakt of geen administratief beroep heeft ingesteld.

3.4 De Afdeling heeft in de (hierboven genoemde) uitspraak van 9 maart 2011 (ECLI:NL:RVS:2011:BP7155) bepaald dat het in de rede ligt voor de toepassing van artikel 6:13 van de Awb elk van de in de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo bedoelde toestemmingen die in een omgevingsvergunning zijn opgenomen, als besluit-onderdeel op te vatten.

3.5 De rechtbank is van oordeel dat deze beroepsgrond wel degelijk ontvankelijk is. Het staat eisers 2 vrij om in beroep andere beroepsgronden met betrekking tot een bepaalde activiteit aan te voeren mits zij tegen die activiteit zienswijzen hebben aangevoerd. Gelet op verweerders samenvatting van zienswijze 18 van eisers 2 hebben eisers 2 een zienswijze gericht tegen de uitbreiding van bebouwing en weerlegd met de stelling dat deze activiteit niet is aangevraagd. Het staat eisers 2 vrij om in beroep met een andere beroepsgrond te komen. Bovendien richt de betreffende beroepsgrond zich niet zozeer tegen datgene wat wordt gebouwd maar tegen het bestreden besluit als geheel.

4.1 Verweerder en vergunninghoudster stellen zich op het standpunt dat de meerderheid van eisers geen belanghebbende is omdat zij geen milieugevolgen van enige betekenis ondervindt. Eisers stellen dat zij allemaal binnen 1.000 meter van [locatie 1] wonen en daarom belanghebbenden zijn. Zij verwijzen hiervoor naar de uitspraak van de Afdeling van 7 januari 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:5). Ter zitting heeft verweerder aangegeven dat niet is gebleken dat niet aan de normen kan worden voldaan en eisers daarom geen belanghebbenden zijn.

4.2 Om belanghebbende te zijn bij een omgevingsvergunning voor het in werking hebben van een inrichting moet aannemelijk zijn dat ter plaatse van de woning of het perceel van eiser naar objectieve maatstaven gemeten gevolgen van enige betekenis kunnen worden ondervonden (zie de uit-

spraak van de Afdeling van 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:737). Als het gaat om een intensieve veehouderij waar dieren worden gehouden waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld, acht de rechtbank het op voorhand aannemelijk dat een eiser gevolgen van enige betekenis ondervindt indien hij woont op een afstand van 750 meter uit het hart van de inrichting gemeten. Dit kan anders zijn indien ter plaatse sprake is van een geurbelasting van minder dan 0,1 Ou/m³ (als de woning ligt binnen de bebouwde kom) of 1 Ou/m³ (als de woning ligt buiten de bebouwde kom). Bij een zo geringe geurbelasting ondervinden personen geen gevolgen van enige betekenis van een intensieve veehouderij.

4.3 Vier eisers wonen op meer dan 750 meter afstand, namelijk [namen]. Gelet op de ligging van de percelen van deze eisers, op enige afstand en aan de andere zijde van de spoorlijn, acht de rechtbank het niet op voorhand aannemelijk dat deze personen gevolgen van enige betekenis ondervinden. De aard van de inrichting is ook niet zodanig bijzonder dat aannemelijk is dat zij gevolgen van enige betekenis kunnen ondervinden. De rechtbank zal deze drie personen niet-ontvankelijk verklaren.

5.1 Eisers 2 hebben aangevoerd dat ten onrechte de Crisis- en herstelwet (Chw) van toepassing is verklaard op de beroepen omdat de opname van mestverwerking (categorie 10.1 in bijlage 1 van de Chw) niet kenbaar en deugdelijk is onderbouwd. Zij achten de hieruit voortvloeiende beperking van rechtsbescherming in strijd met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM).

5.2 Verweerder stelt hierover dat de nieuwe categorie 10 in bijlage 1 expliciet is opgenomen in de vierde tranche van de Chw om verlening van vergunningen voor installaties voor de verwerking van dierlijke mest te bespoedigen. Voorts geldt dat ingevolge artikel 120 van de Grondwet een wet in formele zin niet mag worden getoetst aan de Grondwet. Het beperken van het beroepsrecht is voorts niet in strijd met verdragsbepalingen.

5.3 De rechtbank stelt in de eerste plaats vast dat eisers 2 niet in hun belangen zijn geschaad door de toepassing van de Chw omdat zij hun beroep uitgebreid hebben weten te motiveren. Voorts acht de rechtbank de Chw niet in strijd met artikel 6 van het EVRM, in navolging van de uitspraak van de Afdeling op 17 november 2010

(ECLI:NL:RVS:2010:BO4217). Reeds hierom ziet de rechtbank geen aanleiding de Chw buiten toepassing te verklaren.

6.1 Volgens eisers vormen de bedrijven op de projectlocatie en op [locatie 2] één inrichting. Er is sprake van technische, organisatorische en functionele bindingen. Het bedrijf op [locatie 2] is ten onrechte bij de beoordeling buiten beschouwing gelaten.

6.2 Verweerder stelt hierover dat de installaties worden gedreven door vergunninghoudster en daarmee behoren tot eenzelfde onderneming. Van technische binding is geen sprake, omdat er geen gemeenschappelijk voorzieningen zijn. Wel is sprake van organisatorische binding. Volgens verweerder is geen sprake van een functionele binding omdat er geen uitwisseling van goederen, diensten en bedrijfsmiddelen plaatsvindt. De afstand over de weg van de ene installatie naar de andere bedraagt circa 1.400 meter. Daarmee wordt niet voldaan aan de nabijheidseis.

6.3 In een uitspraak van de Afdeling van 28 december 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:3468) was de situatie aan de orde dat de afstand tussen twee locaties hemelsbreed ongeveer 260 meter bedroeg en dat daartussen nog een ander agrarisch bedrijf lag. Daarom oordeelde de Afdeling (anders dan deze rechtbank in haar uitspraak van 10 februari 2016 (ECLI:NL:RBOBR:2016:503), gerectificeerd op 22 maart 2016) dat sprake was van twee inrichtingen.

6.4 Gelet op de afstand tussen beide locaties, zowel hemelsbreed als via de openbare weg gemeten, is de rechtbank van oordeel dat de bedrijven op de projectlocatie en [locatie 2] niet één inrichting vormen. Of sprake is van een voldoende technisch, organisatorisch of functioneel verband behoeft daarom geen verdere bespreking.

Inhoudelijk: geur veehouderij en geur mestverwerkingsinstallatie

7. De rechtbank stelt voorop dat de mestverwerkingsinstallatie een toegestane capaciteit heeft van 18.000 ton drijfmest per jaar. Om als IPPC-installatie te kunnen worden aangemerkt als bedoeld in artikel 5.3, onder b, van bijlage 1 van Richtlijn 2010/75/EU (PB 2010 L 334; hierna: RIE) met een installatie voor de nuttige toepassing, of een combinatie van nuttige toepassing en verwijdering, van ongevaarlijke stoffen moet sprake zijn van een capaciteit van meer dan 75 ton per dag. Dat is hier niet aan de orde. De inrichting omvat

echter wel een andere IPPC-installatie, namelijk het houden van meer dan 750 zeugen. De mestverwerkingsinstallatie is niet vergunningplichtig ingevolge artikel 2.1, eerste lid onder i, van de Wabo omdat deze deel uitmaakt van een inrichting met een IPPC-installatie.

8.1 Eisers stellen dat verweerder ten onrechte geen gezamenlijke beoordeling heeft gemaakt van de stalemissies in combinatie met de emissie van de mestverwerking. Verweerder had zich moeten afvragen of in een ernstig overbelaste geursituatie nog een extra emissiebron (de mestverwerking) aanvaardbaar is. Eisers missen in dit verband een integrale beoordeling van beide emissies in de vormvrije beoordeling van de vraag of een milieueffectrapportage (MER) moest worden opge maakt.

8.2 Verweerder stelt hierover dat geur afkomstig van de mestverwerkingsinstallatie en vanuit de dierenverblijven apart moet worden beoordeeld. De geur van de dierenverblijven voldoet aan de normering van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Geur die niet afkomstig is vanuit de dierenverblijven, mag niet aan de Wgv worden getoetst. De geur van de mestverwerking voldoet aan de Beleidsregel beoordeling geurhinder omgevingsvergunningen industriële bedrijven Noord-Brabant (de Beleidsregel). Verweerder heeft hierbij gemeend te kunnen aansluiten omdat de hierin opgenomen richtwaarden zijn gebaseerd op percentages gehinderden. Nu uit het geuronderzoek voor de mestverwerkingsinstallatie blijkt dat aan de richtwaarden voor een nieuwe installatie wordt voldaan, stelt verweerder dat de bijdrage van deze installatie aan de geurhinder van het bedrijf kan worden verwaarloosd.

8.3 De rechtbank ziet geen aanleiding om de geurbelasting vanwege de mestverwerkingsinstallatie te betrekken bij de beoordeling van de geurhinder vanwege het houden van dieren. De bepaling van geurhinder vanwege het houden van dieren gebeurt op de wijze die is voorgeschreven in de Wgv. De mestverwerkingsinstallatie is geen onderdeel van het stalsysteem en de geurhinder vanwege deze installatie kan niet worden betrokken in de bepaling van de geurbelasting op basis van de Wgv. De rechtbank verwijst in dit verband naar de uitspraak van de Afdeling van 20 april 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1031).

8.4 Dat neemt niet weg dat verweerder gehouden is te beoordelen of de geurbelasting op de omgeving vanwege de mestverwerkingsinstallatie aan-

vaardbaar is. In dit kader ziet de rechtbank zich voor de vraag gesteld of bij het beoordelen van de geurbelasting vanwege de mestverwerkingsinstallatie de geurbelasting vanwege het houden van dieren binnen de inrichting of de achtergrondbelasting vanwege het houden van dieren in de omgeving moet worden betrokken of dat beide apart moeten worden beoordeeld. De rechtbank overweegt hierover het volgende.

8.5 Verweerder heeft ten behoeve van de hierboven genoemde beoordeling de geuremissie van de mestverwerkingsinstallatie afzonderlijk getoetst aan de Beleidsregel. Weliswaar gold ten tijde van vergunningverlening de Beleidsregel industriële geur Noord-Brabant maar deze omstandigheid leidt niet tot vernietiging van het bestreden besluit omdat beide beoordelingskaders inhoudelijk dezelfde grens- en richtwaarden hanteren. Overigens begrijpt de rechtbank het bestreden besluit aldus dat verweerder uitsluitend heeft getoetst aan de richtwaarde voor nieuwe situaties bij woningen. Weliswaar merken eisers 2 terecht op dat de geurbelasting vanwege veehouderijen niet kan worden getoetst aan de Beleidsregel, maar het gaat hier nu juist om dat deel van de inrichting dat niet in verband staat met het houden van dieren. Verweerder heeft terecht opgemerkt dat bij toetsing aan de Beleidsregel de geurbelasting vanwege de mestverwerkingsinstallatie op een andere wijze wordt bepaald dan de geurbelasting vanwege de intensieve veehouderij. Het zijn verschillende grootheden die op een verschillende manier worden vastgesteld, waarbij onder meer een rol speelt dat in de Beleidsregel wordt uitgegaan van een hedonisch gewogen geurbelasting. Dat is overigens het gevolg van verweerders keuze voor een afzonderlijke toetsing aan de Beleidsregel. Het staat verweerder ook vrij om te beoordelen aan een niet hedonisch gewogen grenswaarde. De door eisers bepleite benadering (waarbij wordt uitgegaan van de procentuele toename van het acceptabel hinderniveau) impliceert dat de geurbelasting vanwege de veehouderij zonder meer kan worden betrokken bij de bepaling van een acceptabel hinderniveau, maar miskent dat het twee verschillende grootheden zijn.

8.6 Dat neemt echter niet weg dat los van de door verweerder gekozen afzonderlijke benadering ook een totale benadering mogelijk is. Dat volgt uit de uitspraak van de Afdeling van 17 mei 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:1301. Hierin overwoog de Afdeling het volgende: “Vaststaat dat geen kaders

beschikbaar zijn voor het beoordelen van de totale geurbelasting vanwege alle tot de inrichting behorende geur emitterende onderdelen. Bij de vraag of en op welke wijze, naast een afzonderlijke beoordeling van de geurbelasting vanwege elk van die onderdelen, een beoordeling van de totale geurbelasting vanwege de inrichting dient plaats te vinden, komt het college beoordelingsruimte toe. Het college heeft ervoor gekozen om de totale geurbelasting te toetsen aan een gewogen gemiddelde grenswaarde, waarbij mede is gemiddeld met de wettelijke grenswaarde uit de Wet geurhinder en veehouderij voor het veehouderijgedeelte. In hetgeen [appellant sub 1] en anderen aanvoeren, ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat met de door het college gevolgde benadering, dan wel de alternatieve benadering in het deskundigenbericht geen toereikende beoordeling van de totale geurbelasting vanwege de inrichting heeft plaatsgevonden”.

8.7 Verweerder heeft getoetst aan de strengste richtwaarde in de Beleidsregel, namelijk de richtwaarden voor een nieuwe installatie, 0,5 ouE(H)/m³ (98 percentiel). Dat neemt echter niet weg dat de Beleidsregel ook met zoveel woorden voorstaat dat, indien sprake is van een bestaande overbelaste situatie, de geurbelasting niet toeneemt. In dit geval is op basis van de Wgv sprake van een bestaande overbelaste situatie vanwege de geuremissie van de stallen. Ook al is de Beleidsregel niet geschreven voor veehouderijen, verweerder kan hier niet zomaar omheen. Een kritische blik was dan ook op zijn plaats. Verweerder heeft de bestaande overbelaste situatie op basis van de Wgv onvoldoende betrokken in de beoordeling. Nu uit de hierboven genoemde rechtspraak blijkt dat een beoordeling van een totale geurbelasting niet is uitgesloten, had verweerder beter moeten motiveren waarom in dit geval is volstaan met een afzonderlijke beoordeling van de geuremissie van de mestverwerkingsinstallatie aan de hedonisch gewogen richtwaarde in de Beleidsregel dan wel een beoordeling van de totale geurbelasting moeten uitvoeren. De rechtbank is tevens van oordeel dat de vormvrije MER-beoordeling om deze reden onvoldoende is gemotiveerd. Deze beroepsgrond slaagt.

9.1 Eisers missen een GGD-advies over de kwaliteit van het actuele woon- en leefklimaat.

9.2 Verweerder heeft geen advies ingewonnen bij de GGD omdat dit geen aangewezen adviesinstantie is.

9.3 De GGD is met betrekking tot dit soort inrichtingen niet aangewezen als adviseur in artikel 2.26 van de Wabo of artikel 6.3, tweede lid, in combinatie met bijlage III van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Deze beroepsgrond faalt.

10.1 Volgens eisers heeft de luchtwasser onvoldoende capaciteit om zowel lucht van mestverwerking als stallucht te verwerken. Dat is echter wel de bedoeling. Van de capaciteit zal 7% worden aangewend voor het reinigen van de lucht van de mestverwerkingsinstallatie.

10.2 Verweerder stelt hierover dat de capaciteit van het luchtwassysteem is berekend op de maximale ventilatiebehoefte van de dieren. In de praktijk zal de bezettingsgraad lager zijn dan 100%. Het luchtwassysteem heeft dan ook voldoende capaciteit om ook de ventilatielucht vanuit de mestverwerkingsloods te verwerken. In het dimensioneringsplan van het luchtwassysteem dat in bijlage 2 bij de aanvraag is gevoegd is uitgegaan van de aangevraagde dieren in de stallen en de standaard maximum ventilatienormen uit de richtlijn klimaatstelling van het Klimaatplatform. Uit de berekening blijkt dat maximaal 121.200 m³/uur ventilatiecapaciteit nodig is. Op basis van het dimensioneringsplan bij de aanvraag, wordt het luchtwassysteem met een ventilatiecapaciteit van 175.300 m³/uur uitgevoerd. Het luchtwassysteem is ruim voldoende gedimensioneerd om ook de ventilatielucht uit de loods met de mestverwerkingsinstallatie te verwerken.

10.3 Vergunninghoudster voegt daaraan toe dat de mestverwerkingsinstallatie niet altijd aanstaat.

10.4 De StAB heeft geconstateerd dat het dimensioneringsplan voorziet in een luchtwasser met een aanstroomoppervlakte van 87,7 m² terwijl de inrichtingstekening voorziet in een ruimte voor de luchtwasser van 69,3 m³. Die ruimte is te klein voor de luchtwasser.

10.5 De rechtbank is van oordeel dat verweerder ten onrechte uitgaat van een situatie die zich mogelijk in de praktijk kan voordoen maar die niet is vergund. Vergund is een 100% veebezetting. Verweerder merkt wel terecht op dat niet zonder meer hoeft te worden uitgegaan van de maximale ventilatiebehoefte. Dat neemt echter niet weg dat verweerder niet inzichtelijk heeft gemaakt of met een kleinere luchtwasser wel een voldoende capaciteit kan worden behaald om zowel te voorzien in reiniging van de lucht van de intensieve veehouderij als reiniging van de lucht van de mestverwerkingsinstallatie. Dit is geen kwestie van handha-

ving. Weliswaar maakt de aanvraag onderdeel uit van de vergunning, maar de aanvraag bevat hier tegenstrijdige informatie. Een luchtwasser met het dimensioneringsplan bij de aanvraag kan niet worden ondergebracht in het gebouw dat op de inrichtingstekening hiervoor is voorzien. Daarom kan niet zonder meer op basis van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo worden gehandhaafd als de luchtwasser onverhoopt toch te klein is gedimensioneerd en te weinig capaciteit heeft voor het reinigen van de lucht uit de stallen en de mestverwerkingsinstallatie. Onder deze omstandigheid is onvoldoende inzichtelijk of de aangevraagde voorzieningen voldoende zijn om de geurhinder vanwege de inrichting tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Het bestreden besluit is op dit onderdeel onvoldoende zorgvuldig voorbereid. Deze beroepsgrond slaagt.

11.1 Volgens eisers past de aangevraagde denitrificatie-unit niet in stalsysteem BWL 2007.2.V2. Er is sprake van een ander stalsysteem en daarom moet worden uitgegaan van de emissiewaarden behorende bij 'overige huisvestingssystemen'.

11.2 Verweerder stelt hierover dat het juist is dat een denitrificatie-unit niet is opgenomen in de systeembeschrijving van het luchtwassysteem. Aan het bestreden besluit zijn geen voorschriften verbonden voor de uitvoering en het gebruik van het luchtwassysteem. Dat is geregeld in artikel 3.123, tweede lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit). Dit wordt door middel van toezicht gecontroleerd.

11.3 Naar aanleiding van de inlichtingencomparitie heeft vergunninghoudster aangegeven dat het gaat om een denitrificatie-unit van Dorset Farm Systems die is gekoppeld aan de luchtwasser. De complete installatie is geïnstalleerd en in werking conform de geldende vergunning waarin de unit ook al was vergund. Het denitrificeren van spuiwater uit de luchtwassers is toegestaan. Niet valt in te zien waarom denitrificatie niet als extra module mag worden toegevoegd. Bij de meest recente milieucontrole (februari 2016) is de totale installatie in orde bevonden. De voorliggende vergunning omvat ook het gebruik van het spuiwater na denitrificatie om de stallen schoon te spuiten.

11.4 De StAB heeft in haar verslag opgemerkt dat in de beschrijving van het aangevraagde stalsysteem niets staat over toepassing van een denitrificatie-unit. Het spuiwater uit de luchtwasser dat wordt gereinigd met de denitrificatie-unit kan niet worden hergebruikt in de luchtwasser. In het

Activiteitenbesluit worden voorschriften gesteld aan (het gebruik van) de luchtwater die hergebruikt van spuiwater dat met de denitrificatie-unit is gereinigd, in de weg staan.

11.5 De rechtbank is van oordeel dat door de toevoeging van een denitrificatie-unit niet opeens sprake is van een ander stalsysteem. Dat neemt echter niet weg dat het spuiwater dat wordt gereinigd met de denitrificatie-unit niet kan worden hergebruikt in de luchtwater zonder het Activiteitenbesluit te overtreden. Bovendien wordt dan gehandeld in afwijking van de aanvraag en in strijd met artikel 2.1 eerste lid onder e, van de Wabo omdat de denitrificatie-unit geen onderdeel uitmaakt van het aangevraagde stalsysteem. Dit is een kwestie van handhaving. Voor toepassing van de emissiewaarden behorende bij 'overige huisvestingssystemen' is geen aanleiding. Deze beroepsgrond faalt.

12.1 Eisers 1 stellen vraagtekens bij de toepassing van artikel 3, vierde lid, van de Wvg.

Volgens eisers 1 voldoet de geurbelasting op de woning aan de [adres] niet aan de norm. Ten onrechte wordt naar boven afgerond (4.25). De gemiddelde gebouwhoogte klopt niet. De gehanteerde uittreedsnelheid bij emissiepunt 2 is volgens eisers te laag om in de benodigde ventilatie te voorzien.

12.2 Verweerder stelt hierover dat het afronden van de gemiddelde geurbelasting volgens de algemeen gebruikelijke afrondingsregels tot één decimaal achter de komma in lijn is met de Wgv, de geurverordeningen en het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning 2010. Volgens verweerder hebben eisers in hun berekeningen een aantal invoerparameters niet correct ingevoerd. Het weglaten van de maatregel op stal 3 (achter) als geur reducerende maatregel leidt niet tot een andere geurnorm waaraan de aangevraagde situatie getoetst moet worden. Verweerder merkt ten aanzien van de bebouwingshoogte op dat de calamiteitenruimte dienst gaat doen als stal en wordt samengevoegd met stal 2. De calamiteitenruimte is beduidend lager uitgevoerd. Verweerder is uitgegaan van de aangevraagde uittreedsnelheid van 8,22 m/s waarmee kan worden voldaan aan de standaard ventilatienorm.

12.3 Vergunninghoudster heeft aangegeven dat de x- en y-coördinaten van de woning [adres] ten onrechte op een carport liggen die geen onderdeel uitmaakt van het geurgevoelige object zelf.

12.4 De rechtbank heeft de StAB de volgende vraag gesteld: "Kunt u zelf de geurbelasting op geurgevoelige objecten ingevolge de Wgv van de inrichting berekenen op basis van hetgeen partijen hierover hebben gesteld? De StAB wordt gevraagd zelf een berekening te maken en daarbij keuzes te maken."

12.5 Volgens de StAB is het gangbaar om het totale pakket van geur reducerende maatregelen door te rekenen voor de vergunde overbelaste situatie en niet iedere individuele maatregel afzonderlijk. Ten aanzien van de uittreedsnelheid concludeert de StAB dat de calamiteitenstal nu als permanente stal in gebruik wordt genomen en wordt aangesloten op het verplaatste emissiepunt van stal 2, met een verhoging van de uittreedsnelheid als gevolg. Dat is een geur reducerende maatregel en de verhoging van de uittreedsnelheid kan in de tussenberekening (de berekening van het effect van de geur reducerende maatregelen voor de eerder vergunde overbelaste situatie) worden meegenomen. Dit is overigens in het voordeel van eisers. Verweerder heeft de verkeerde gebouwhoogte gehanteerd. Bovendien kan het veranderen van de nokhoogte volgens de StAB niet worden beschouwd als een geur reducerende maatregel. De StAB hanteert in haar berekening een gemiddelde gebouwhoogte van 4,0 meter in de tussenberekening en 3,8 meter in de aangevraagde situatie (waar verweerder in beide situaties rekende met een gebouwhoogte van 3,2 meter). Volgens de StAB heeft deze fout slechts een minimaal effect in de geurverspreiding. Volgens de StAB is het gangbaar om af te ronden tot op 1 decimaal. Het rekenmodel

V-Stacks kan niet nauwkeuriger berekenen. Verweerder heeft juist afgerond. De StAB concludeert tot slot dat inderdaad de verkeerde x- en y-coördinaten voor de woning [adres] zijn gehanteerd en heeft zelf de juiste coördinaten bepaald.

De StAB komt tot de volgende conclusies:

- Bij alle geurgevoelige objecten is de nieuwe norm lager dan in de vergunde situatie en is sprake van een verbetering, ook bij woning [adres].
- Bij alle geurgevoelige objecten is de geurbelasting in de aangevraagde situatie gelijk of lager dan de nieuwe norm.
- Op geurgevoelig object woning [adres] was in de vergunde situatie sprake van een overschrijding van de geurnorm uit de gemeentelijke verorde-

ning; in de aangevraagde situatie wordt precies voldaan aan die norm van 2,0 Ou/m³ en is niet langer sprake van een overbelasting.

12.6 Eisers 1 merken in reactie op het advies van de StAB op dat wel nauwkeuriger kan worden getoetst. Zij bestrijden ook dat wijzigingen van stal 3 kunnen worden meegenomen als geur reducerende maatregelen. De wijzigingen van stal 3 leiden niet tot een vermindering van de geurbelasting op de overbelaste geurgevoelige objecten [objecten]. De wijzigingen van stal 3 hadden moeten worden geweigerd.

12.7 De rechtbank is van oordeel dat eisers 1 hun opmerkingen met betrekking tot de wijzigingen in stal 3 eerder hadden moeten maken, namelijk uiterlijk ten tijde van de inlichtingencomparitie of tijdens het bezoek van de StAB ter plaatse. De StAB is op zitting niet in staat geweest op deze opmerkingen te reageren en de opmerkingen zijn niet meegenomen in de vraagstelling aan de StAB. De rechtbank beschouwt deze opmerkingen als een nieuwe beroepsgrond en laat deze opmerkingen vervolgens buiten beschouwing wegens strijd met de goede procesorde.

12.8 De rechtbank ziet in de resterende opmerkingen van eisers 1 geen reden voor twijfel aan de juistheid van het StAB-advies. Er kan geen berekening op basis van artikel 3, vierde lid, van de Wvg worden gemaakt per stal. Dat kan alleen over de gehele inrichting. Gelet op de omstandigheid dat V-Stacks slechts kan berekenen op één decimaal en V-Stacks het aangewezen programma is waarmee de geurbelasting vanwege het houden van de aangevraagde dieren wordt bepaald, bestaat geen aanleiding om een hogere nauwkeurigheid te hanteren, als dat al zou kunnen. De rechtbank neemt daarom het StAB advies over en is van oordeel dat het bestreden besluit niet is genomen in strijd met artikel 3, vierde lid, van de Wvg.

Inhoudelijk: geluid
[red...]

Conclusie

24.1 Zoals hiervoor is overwogen onder de overwegingen 10, 14, 15, 20, 21 en 23 zijn de beroepen gegrond en komt het bestreden besluit voor vernietiging in aanmerking. Op grond van artikel 8:51a, eerste lid, van de Awb kan de rechtbank het bestuursorgaan in de gelegenheid stellen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen. Op grond van artikel 8:80a van

de Awb doet de rechtbank dan een tussenuitspraak. De rechtbank ziet aanleiding om verweerder in de gelegenheid te stellen de gebreken te herstellen. Dat herstellen kan uitsluitend met een nieuw besluit, na of tegelijkertijd met intrekking van het nu bestreden besluit. Om de gebreken te herstellen, moet verweerder het volgende doen:

- beoordelen of de totale geuremissie vanwege de inrichting aanvaardbaar is;
- vergunninghoudster in de gelegenheid stellen een aanvraag te doen voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van de ventilatiekokers en daarop te beslissen in het herstelbesluit;
- onderbouwen dat de luchtwasser zoals aangegeven op de inrichtingstekening voldoende capaciteit heeft om bij een 100% veebezetting ook de lucht van de mestverwerkingsinstallatie te reinigen en, indien dat niet het geval is, te bezien of aanvullende voorschriften of maatregelen moeten worden getroffen;
- aanvullende voorschriften opnemen met inachtneming van hetgeen hierboven is overwogen.

24.2 De rechtbank zal bepalen dat afdeling 3.4 van de Awb bij de voorbereiding van het nieuwe besluit niet hoeft te worden gevolgd. Verweerder zal het nieuwe besluit overigens wel op de voorgeschreven wijze bekend moeten maken.

24.3 De rechtbank bepaalt de termijn waarbinnen verweerder het gebrek kan herstellen op drie maanden na verzending van deze tussenuitspraak. Verweerder moet op grond van artikel 8:51b, eerste lid, van de Awb en om nodeloze vertraging te voorkomen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twee weken, meedelen aan de rechtbank of hij gebruik maakt van de gelegenheid het gebrek te herstellen. Als verweerder gebruik maakt van die gelegenheid, zal de rechtbank eisers in de gelegenheid stellen binnen vier weken te reageren op de herstellingspoging van verweerder. In beginsel, ook in de situatie dat verweerder de hersteltermijn ongebruikt laat verstrijken, zal de rechtbank zonder tweede zitting uitspraak doen op het beroep.

24.4 Het geding zoals dat na deze tussenuitspraak wordt gevoerd, blijft in beginsel beperkt tot de beroepsgronden zoals die zijn besproken in de tussenuitspraak omdat het inbrengen van nieuwe geschilpunten over het algemeen in strijd met de goede procesorde wordt geacht.

24.5 De rechtbank ziet in wat zij hiervoor heeft overwogen aanleiding een voorlopige voorziening te treffen. Deze ziet op het gebruik van de mestvergister. Nu onvoldoende duidelijk is of de

geuremissie van de mestvergister in combinatie met de veehouderij aanvaardbaar is, ziet de rechtbank aanleiding een voorlopige voorziening te treffen en het bestreden besluit, voor zover hierbij vergunning is verleend voor de mestbewerkings- en verwerkingsinstallatie, te schorsen tot de einduitspraak op de beroepen.

24.6 De rechtbank houdt iedere verdere beslissing aan tot en met de einduitspraak op de beroepen. Dat laatste betekent ook dat zij over de proceskosten en het griffierecht nu nog geen beslissing neemt.

Beslissing

De rechtbank:

- stelt verweerder in de gelegenheid om binnen drie maanden na verzending van deze tussenuitspraak het gebrek te herstellen met inachtneming van de overwegingen en aanwijzingen in deze tussenuitspraak;
- draagt verweerder op binnen twee weken de rechtbank mee te delen of hij gebruik maakt van de gelegenheid het gebrek te herstellen;
- bepaalt dat bij de voorbereiding van het herstelbesluit afdeling 3.4 van de Awb buiten toepassing blijft;
- schorst het bestreden besluit voor zover hierbij vergunning is verleend voor de mestbewerkings- en verwerkingsinstallatie tot en met de uitspraak op de beroepen;
- houdt iedere verdere beslissing aan.

NOOT

Milieueffectrapportage

Een gebrekkige vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt regelmatig aangevoerd, maar leidt zelden tot een gegrondverklaring door de Afdeling/rechtbank. Dat is niet in de laatste plaats doordat in veel zaken de appellant te weinig onderbouwt waarom de beoordeling gebrekkig zou zijn. Zie bijvoorbeeld ABRvS van 26 april 2016, nr. 201504703/1/A1, ECLI:NL:RVS:2016:1144, «JM» 2016/87, m.nt. Wagenmakers, ABRvS 14 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1561 of ABRvS 29 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1813. In andere uitspraken stapt de Afdeling heen over het gebrek en wordt de vormvrije m.e.r.-beoordeling alsnog vlak voor of zelfs tijdens de zitting door verweerder overlegd.

Deze keer is dat anders. De rechtbank oordeelt hier dat in de vormvrije m.e.r.-beoordeling onvoldoende gemotiveerd is waarom de geurbelasting van de stal en de mestverwerkingsinstallatie afzonderlijk in plaats van gezamenlijk beoordeeld zijn.

Voor de geurbelasting van de stal bestaat een andere methodiek om de geurbelasting te bepalen dan voor de mestverwerkingsinstallatie. In dit geval is naar het oordeel van de rechtbank een zwaardere motivering vereist omdat al sprake is van een bestaande overbelaste geursituatie.

Alhoewel het mijns inziens terecht is dat de rechtbank de vormvrije m.e.r.-beoordeling kritisch bekijkt, zodat het belang daarvan onderschreven wordt, plaats ik toch twee kanttekeningen.

Bij de m.e.r.-beoordeling dienen de cumulatieve effecten integraal beoordeeld te worden, een afzonderlijke sectorale beoordeling volstaat niet (zie bijvoorbeeld de vaker door mij aangehaalde uitspraak van ABRvS van 24 december 2014, nr. 201307608/1/R1, ECLI:NL:RVS:2014:4648, «JM» 2015/23, m.nt. Wagenmakers). Dat geldt niet alleen binnen één milieuaspect maar ook tussen milieuaspecten. Om de cumulatieve milieugevolgen te beoordelen, ontkomt men dus niet aan appels en peren met elkaar te vergelijken. Een specifieke beoordelingsmethodiek voor één onderdeel binnen één milieuaspect doet daar niet aan af. Voor een afzonderlijke beoordeling binnen één sectoraal aspect, in dit geval geur, bestaat mijns inziens helemaal geen ruimte.

Ten tweede merk ik op dat een cumulatieve beoordeling of sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen altijd aan de orde zou moeten zijn, ook al is er geen bestaande overbelaste geursituatie. In geval van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats mag in geval van een overbelaste bestaande situatie in beginsel geen nieuwe activiteit worden toegevoegd die stikstofdepositie veroorzaakt. In Bijlage III van M.e.r.-richtlijn is het opnamevermogen van de omgeving weliswaar een apart aandachtspunt, maar bij de m.e.r.-beoordeling dient de bestaande situatie altijd meegenomen te worden. Het gaat er daarbij om te beoordelen of de bestaande situatie plus de nieuwe activiteit cumulatief aanzienlijke nadelige milieugevolgen zullen hebben. Het kan dus zijn dat in de bestaande situatie geen

overbelasting is, maar in de nieuwe situatie wel. Ik wijs in dit verband op NvT waarin staat dat 'iedere druppel de emmer op de D-lijst doet overlopen' (zie NvT *Stb.* 2011, 102, p. 33).

A. Wagenmakers

NOOT

Geur

Ik beperk me tot het onderdeel geur in deze uitspraak. Het gaat in deze casus om een veehouderij (1) met een mestverwerkingsinstallatie (2). Dit zijn twee geuremissiebronnen waarvoor een apart beoordelingskader met andere uitgangspunten geldt. Voor de emissie van geur vanuit dierenverblijven geldt de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Voor de emissie van geur van de mestverwerkingsinstallatie is de beleidsregel industriële geur Noord-Brabant (Beleidsregel) toegepast.

In deze casus is sprake van vergunde situatie waarbij niet wordt voldaan aan de norm voor de geurbelasting en is gebruik gemaakt van de 50%-regeling zoals opgenomen in artikel 3 lid 4 Wgv. In zo'n overbelaste situatie kan toch een vergunning worden verleend als de toename van de geurbelasting door de wijziging niet meer bedraagt dan de helft van de vermindering van de geurbelasting die het gevolg zou zijn van de toegepaste geurbelastingreducerende maatregel bij het eerder vergunde veebestand. Eisers stellen vraagtekens bij de juistheid van toepassing van dit artikel. De Rechtbank heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) om advies gevraagd en ziet geen redenen om te twifelen aan de juistheid van dit advies en is van oordeel dat het besluit niet is genomen in strijd met artikel 3 lid 4 Wgv. Er is in de nieuwe situatie nog steeds sprake van een overbelaste situatie, maar minder overbelast dan in de vergunde situatie.

De Wgv staat niet toe dat bij beoordeling van geurhinder de mestverwerkingsinstallatie wordt betrokken. De Wgv ziet uitsluitend op de geurhinder door de geurbelasting vanwege tot veehouderijen behorende dierenverblijven (artikel 2 Wgv). De mestverwerkingsinstallatie is geen onderdeel van het stalsysteem en de geurhinder vanwege deze installatie kan niet worden betrok-

ken in de bepaling van de geurbelasting op basis van de Wgv. De rechtbank verwijst in dit verband naar de uitspraak van de Afdeling van 20 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1031. In de beleidsregel is vermeld dat deze niet van toepassing is op geur van veehouderijen omdat hiervoor de Wgv geldt.

Ondanks dat sprake is van verschillende beoordelingskaders is het niet onlogisch om ook een gezamenlijke beoordeling te maken. Zeker ook omdat reeds sprake is van een ernstig overbelaste situatie vanwege geur vanuit de dierenverblijven. Er is geen beoordelingskader beschikbaar voor een gezamenlijke beoordeling van beide geurbronnen, zodat het college zelf kan bepalen op welke manier zij dit beoordelen. In de uitspraak van 29 februari 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV7270, komt ook de cumulatieve geurhinder vanwege mestverwerking en dierenverblijven aan de orde. De geuremissie uit mestverwerkingsinstallaties werd destijds uitgedrukt in mestvarkeneenheden en de geuremissie uit dierenverblijven in odour units. De Afdeling stelt dat er geen duidelijk verband bestaat tussen deze normen, dat ze niet vergelijkbaar zijn of bij elkaar opgeteld kunnen worden en dat om die reden een cumulatieve beoordeling niet aan de orde is.

Omdat in het ene beoordelingskader de hedonische waarde niet wordt betrokken en in het andere wel, kan ook in deze casus de geurbelasting niet zomaar worden opgeteld. De beleidsregel hanteert als richtwaarde voor nieuwe situaties een hedonisch gewogen geurbelasting van 0,5 ouE(H)/m³ als 98 percentiel. De Wgv hanteert als grenswaarde een niet-hedonisch gewogen geurbelasting van 14 ouE/m³ als 98 percentiel in het buitengebied.

De rechtbank stelt dat het college niet verplicht is om de hedonische waarde te betrekken, maar er is een groot verschil in het wel of niet betrekken van de hedonische waarde. De hedonische waarde is een maat voor de (on)aangenaamheid van geur. De hedonische waarde van een geur wordt bepaald door een panel van waarnemers de (on)aangenaamheid van die geur te laten beoordelen. De geurconcentratie wordt herleid (genormaliseerd) aan de hand van de hedonische waarde. Het wel of niet gebruiken van de

hedonische waarde kan grote verschillen geven in de geurbelasting. Op basis van de berekende niet genormaliseerde geurconcentratie kan de bijdrage van de ene bron onterecht veel hoger of lager zijn dan op basis van de berekende genormaliseerde geurconcentratie, waarbij de hedonische waarde is betrokken.

In de uitspraak van 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1301, waar de rechtbank naar verwijst om aan te tonen dat een totale beoordeling mogelijk is, is ook sprake van een veehouderij met daarnaast nog ander geurbronnen, in dat geval onder andere een slachterij en bio-energiecentrale. Het bevoegd gezag heeft de dierenverblijven en de overige geurbronnen afzonderlijk beoordeeld, maar ook de totale geurbelasting op aanvaardbaarheid beoordeeld. Zij hebben hiervoor een gewogen gemiddelde grenswaarde gehanteerd. Omdat deze methode door appelland wordt betwist, heeft de StAB een alternatieve benadering gebruikt. Deze benadering komt er op neer dat de geur van het veehouderijgedeelte niet in de gewogen norm wordt meegenomen, maar dat voor de gezamenlijke geurbelasting van de andere geurbronnen binnen de inrichting een gewogen gemiddelde grenswaarde wordt gehanteerd.

Het is nu aan het college om beter te motiveren waarom een afzonderlijke beoordeling toereikend is of dat er alsnog een totale beoordeling wordt gemaakt. Naar mijn mening ontkomt het college er niet aan om een totale beoordeling te maken. Zeker omdat sprake is van een reeds overbelaste situatie waar een extra geurbron aan wordt toegevoegd. Aantonen dat dit de situatie niet onaanvaardbaar verslechtert, is een uitdaging voor de gemeente.

F.A.M. van de Ven

Strafrecht / Geur

107

Aanpak stankoverlast – Zuid-Holland

Gerechtshof Den Haag
24 februari 2017, nr. 2200092816,
ECLI:NL:GHDHA:2017:427
(mr. Van Boven, mr. Van Veen, mr.
Fonteinj-Van der Meulen)
Noot S. Pieters

Geur. Omgevingsvergunning. Vergunningvoorwaarden. Stankklachten. Klachten. Alcohol. Fermentatieproces. Fermentatie. Vergisting. DCMR. Bio-ethanol. Stankoverlast. Stank. Geuremissie. Geuroverlast.

[Sr art. 23, 24, 57, 63; WED art. 1, 2, 6;
Wabo art. 2.3]

Een bedrijf dat bio-ethanol produceert wordt door het OM vervolgd wegens stankoverlast. In de milieuvergunning van het desbetreffende bedrijf is opgenomen dat het bedrijf geen stankoverlast mag veroorzaken. Echter, op verschillende momenten komen er vanuit verschillende woonwijken – te Maassluis, Oostvoorne, Rockanje, Brielle en Vierpolders – klachten binnen bij de Milieudienst Rijnmond (DCMR). De hinderlijke geur bij de productie van bio-ethanol wordt veroorzaakt door het vergistingsproces en het gaat om de geur van gist, vergisting en alcohol. In totaal zijn er meer dan 1.100 klachten vanwege stankoverlast van dit bedrijf bij de DCMR binnengekomen.

De advocaat-generaal bij het hof eist een onvoorwaardelijke boete van €500.000. Maar het hof legt een boete van €100.000 onvoorwaardelijk op, vooral omdat het bedrijf ondertussen failliet is gegaan.